

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIATA I. C. BRĂTIANU 4. — TELEFON 2-52

Blum iskolája

Nem valami új magániskoláról van szó, nem is nyári egyetemről, vagy továbbképző tanfolyamról, hanem a politikai életnek olyan példájáról, melyek alkalmazása egy kis találgatással nagyon előnyösnek kinálkozik, politikai eszméiről és világszemléletek mai kaotikus harcában. Leon Blum, a francia szocialista miniszterelnök, kitalálta a kettős nemzetiség elméletét, amihez ma még hozzávesszük szocialista nemzetköziségét, minden sorsfordulatra találhatunk rá. Aminthogy ő talált is, úgy, hogy a spanyol baloldali támogatására sietett, amikor ez veszélyben forgott. Blum tehát lehet hű nemzeti érzésű zsidó, éppen olyan tüstös francia, ami nála nem zárja ki, hogy a német állam szocialista harcainak fegyveres támogatója legyen. Vajjon mit szólnak hozzá, ha a német vagy olasz jobboldali kormány hasonló beleavatkozási jogot próbálna gyakorolni Franciaországban, mint ő Spanyolországban? Vagy mit szólna hozzá, ha az elzászi német szintén a kettős nemzetiségi elv alapján helyezkedne és hangoztatná, hogy ugyanolyan német, mint amilyen francia és ez a két érzés benne sem kerül összeállításba. Annaira nem, mint Leon Blum, hanem a zsidó és francia nemzeti érzés, sőt ha Blum nemzetközi szocialista lehet, akkor ő is lehet nemzeti szocialista? Valahogy ugyan, mint ahogyan egyik erdélyi fiatal mondtotta, hogy az öregeknél a politika is világszemlélet, a fiataloknál pedig a világszemlélet is politika. Ez a világszemléleti politika és politikai világszemlélet vezet azután azokhoz az összeütközésekhez nemzedékek között, melyek korunkat annyira jellemzik. Minden értéket átértékelnek és csak annyiban fogadják el tényleges értékeknek, amennyire közelebbi célkitűzéseik programjába illeszthető és ennek hasznára fordítható. Így teremtette meg Blum kétféle nemzeti elméletének mintájára Henlein a csehszlovákiai szünetmentes vezére a kétféle erkölcs tanát. Ő azt mondja, hogy a pártvezér számára kétféle erkölcs létezik: egy polgári és egy politikai morál. Henlein egy nemzetköziségi párt vezére. Számaltanszor hangoztatjuk, hogy minden pártnak, de nemzetköziségi pártnak elsősorban az erkölcs alapjára kell helyezkednie. Az erkölccsel áll vagy bukik. És most jön egy többmillió nemzetköziségi vezére és azt kürtöli világgá, hogy számára kétféle erkölcs van: egy polgári és egy politikai. Ez más szóval azt is jelentheti, hogy a polgári erkölcs tiltja a hazudozást és csalást, de a politikai erkölcs ugyanezt megengedi, ha ezzel közelebb jut célkitűzéseikhez. Azt jelentheti, hogy kifelé a demokráciát hangoztatja, de a valóságban a leg-erőszakosabb diktatúrától sem riad vissza. Azt jelentheti, hogy elvben a jogegyenlőség alapján áll, de a gyakorlatban ezt semmibe sem veszi. És jelenthet még sok mindenféle, csak az őszinteséget nem jelentheti. Ha pedig mint nemzetköziségi párt megtagadja az őszinteséget, jogot ad a többségi pártoknak arra, hogy szintén ne legyen őszinte. Ami a gyakorlatban úgy alkalmazható, hogy megígérik az összes nemzetköziségi jogok maradéktalan teljesítését, de valójában eszük ágában sincsen ezeket tényleg megvalósítani. És mivel a hatalom rendszerint nem a nemzetköziségi, hanem a nemzetköziségi párt kezében összpontosul, igen könnyen kiszámítható, hogy ennek a kétféle moráltanításnak milyen következményei lehetnek. Kétféle nemzetiség, kétféle erkölcs.

Öt nemzet öt politikusa elmondja véleményét a kisebbségi kérdéstről

Az interparlamentáris unió legutóbbi ülésén huszonkét nemzet kétszáz politikusa vett részt. A Láthatár című folyóirat ebből az alkalomból megszólaltatta az egyes nemzetek megbízottait a nemzetköziségi kérdéstről és főleg arról, hogy hasznos-e az államnak, ha a kisebbségi kultúra erősödik. A kapott válaszok olyan érdekesek és egyben értékesek, hogy az alábbiakban mi is közöljük. Az egyes válaszok a következők:

Sandulescu Alexandru

a román ujságírószindikátus elnöke és szenátusi alelnök a következőket mondotta:

— Nemcsak hasznos, de feltétlenül szükséges is, hogy egy olyan nemzeti államban, melynek kisebbségei vannak, az utóbbiak saját kulturájukat csorbítatlanul kiélhessék, mert szerintem ilyen kulturák által lesz humánusabb a sajnós sokszor veszélyeztetett európai légkör.

Az egész emberi kultúra ilyen népi, sokszor kisebbségi kultúrából táplálkozik és meríti humánus irányát.

Ezen kisebbségi kulturának azonban bizonyos kötelességek figyelembe vételével kell fejlődnie, mert a nemzeti állam célkitűzéseivel és érdekeivel a kisebbségeknek is azonosítaniuk kell magukat. Az ilyen értelemben fejlődő kulturák nélkül el sem képzelhető a megértésen alapuló kollektív élet.

Ezen szükséges harmonia nélkül veszélybe jut a belső rend és béke,

melyek végül is közös céljai az államban élő összes elemeknek. Így képelem azt a kulturális fejlődést, mely alkalmas egyrészt értékek megtartására és termelésére, másrészt alkalmas ugyan a nemzeti állam, mint a külső népek közötti megértés tényezőjévé lenni.

Harald Bakke

tanár, a norvég képviselőház tagja:

— Norvégiában nincsen kisebbségi kérdés, mert a kultúra igen alacsony fo-

kán áll, nomád életet élő lappok nem jelentenek problémát. Bár a huszezer lelket kitevő lapp nép számban és jelentőségben egyaránt elenyésző a norvég nép mellett, minden civilizálási kísérlet alapja, a lapp nyelvhez való feltétlen jogok elismerése. Ez természetes is. Hiszen minden nép, — a legprimitívibbtől a legkulturáltabbig — saját nyelvén és népi sajátágaiban tud legjobban fejlődni, kulturájában emelkedni.

Ha Norvégia a jelentékeny számu lappok kisebbségi jogait tiszteletben tartja, mennyivel inkább szükséges a közép-európai, számban is jelentős kisebbségek, jogainak biztosítása, kulturájuk fejlődésének elősegítése.

Aimé Berthod

francia szenátor, volt nevelésügyi miniszter a következő nyilatkozatot tette:

— Az európai szellemi közeledés szempontjából nagy jelentőségűnek látom, ha

a kisebbségi sorsban élő népcsoportok kulturája akadálytalanul fejlődik.

Miután az európai szellem sokkal jelentősebb és fontosabb valami, semhogy elbírálásánál politikai szempontok szerepet játszhassanak,

arra a kérdésre, hogy szükséges-e a kisebbségek kulturális életének erősítése — a minden merénylet dacára is élő európai gondolat nevében — erős igennel kell felelnem.

Stevan Csirics

a jugoszláv képviselőház elnöke ezeket mondotta:

— Véleményem szerint egy kisebbség, s így a vajdasági magyarság kulturális fejlődése elé

nem kell és nem is szabad semmiféle akadályt gördíteni, vagy azt lassítani,

mert ez nemcsak a humánus és európai

gondolat megtagadása lenne, de felesleges sebeket is okoz. Ilyen kérdések megítélésénél szerintem csak egyetlen szempont érvényesülhet, s ez: hogy mindent meg kell engedni, ami a két nemzetet egymáshoz közelebb hozza,

de semmit, ami az ellentéteket elmélyíti.

Ioan Estelrich

spanyol országgyűlési képviselő így nyilatkozott:

— Nem lehet kétséges, hogy a legnagyobb európai érdekek közé tartozik a Közép-európában jelentős számu kisebbségek jogainak megvédése és kulturájuk fejlődésének lehetővé tétele

Nem elég, ha egy kisebbség nyelvi jogait megadjuk,

mert ahhoz, hogy egy népcsoport kulturájában erősödjék és az emberiség számára értéket termeljen, szükség van tápláló forrásokra. Ezen források egyike saját rokon nemzet, másika az általi többség és az esetleges többi nemzetiségek. Ezen kulturák az európai, vagy helyesebben általános emberi kultúra számára mindig termelnek értékeket, míg az ugynevezett európai kultúra soha sem táplálhatja a nemzeti kulturákat. Ha tehát az európai kultúra érdekeit nézzük,

minden kisebbségnek nemcsak jogot, de a legnagyobb támogatást is kell kapnia nyelvi és népi kulturájának erősítéséhez.

Talán mondanom sem kell, hogy bármilyen nyelvi és kisebbségi kultúráról van szó, annak erősödése az államnak mindig hasznos.

A BOLGÁROK MEGERŐSITIK A HATÁRT. Bucurestii ujságok azt a feltűnést keltő hírt közlik, hogy a bolgárok a bolgáromán határon katonai megerősítési munkálatokat végeznek. Barbanar és Zar Simeon határvárosok között a bolgárok lövészárkokat ásnak és acéltornyokat állítanak fel. A munkálatokat éjjel végzik és igyekeznek minden feltűnést elkerülni.

kulturális egységbe tömöríteni a különböző államokba szóródott magyar néptömböket, azt mondotta, hogy tulkiesinyek és túlértékesek vagyunk ahhoz, hogy a Duna-medencében egymással gazdasági vagy kulturális háborút viseljünk. Egyikünk sem győzne ily esetben, hanem egy kívülálló harmadik. A megoldásért mindannyiunknak együtt kell tanulnunk, szenvednünk és azt együtt kell létrehozni. Milyen mélyenszántó, milyen bölcs szavak, amelyek az egész Duna-medence problémájának lényegére rámutatnak és az együttműködés fontosságát hangoztatják. Vajjon ha ez a Duna-medence

népeinek nagyobb közösségére áll, mennyivel inkább igaz az ugyanazon állam területén belül élő népek sorsát tekintve? És akkor jön az egyik és azt mondja, hogy benne nagyon szépen megfér egymás mellett a nemzetköziség és a kétféle nemzetiség érzése, a másik pedig a kétféle erkölcs tanításával igyekszik tömegeket vezetni. Ugy az egyik, mint a másik megcsufolása annak az erkölcsnek, melynek törvényei örökérvényűek és amely nélkül sem a politikai sem a társadalmi életben komoly építő munkára még vállalkozni sem lehet. Ugy a Blum, mint a Henlein iskolája rossz példája.

A Magyar Párt első paktuma a nemzeti parasztpárttal a mezőgazdasági kamarai választásokra

A kormány rendelkezése szerint augusztus 12-én tartják meg a Mures-megyei Mezőgazdasági Kamarai választást, melyet élénk harcok előznek meg. Pár nappal ezelőtt a nemzeti parasztpárt megyei vezetősége felajánlotta a Magyar Párt megyei tagozatának, hogy közös listán menjenek a választásba. A Magyar Párt megyei tagozatának elnöki tanácsa foglalkozott a nagyfontosságú kérdéssel és úgy határozott, hogy elfogadja a felajánlott egyezséget és megkötöti a választási paktumot a nemzeti parasztpárttal, mellyel közösen fog szerepelni az ellenzéki listán. A nemzeti parasztpárttal való paktum megkötésére különösképpen az készítette a Magyar Párt elnöki tanácsát, hogy a nemzeti pa-

rasztpárt uralma idején a Mezőgazdasági Kamarában a magyar és román tagok békés összhangban igen eredményes munkát tudtak kifejteni.

A nemzeti parasztpárt által most felajánlott paktum szerint a Mezőgazdasági Kamara választmányának első 40 helyére 50—50 százalékos arányban jelöl mindkét párt, tehát a terv szerint a választmány 20 tagja magyar kisebbségi és 20 tagja többségi lesz. A törvény szerint a vezetőségnek 60 tagja kell legyen. A választási egyezség szerint az utolsó 20 helyre csak a nemzeti parasztpárt jelölhet, a Magyar Pártnak tehát ezekre a helyekre nincs joga jelölést eszközölni. A Magyar Párt megyei tagozatának vezetősége most állítja össze a névsort.

Egy svájci grenadingyár romániai lerakatának felosztása következtében
vétel újján birtokunkba jutott ennek teljes raktára,
mely foltó évi július 29-től kezdődőleg
gyári áron eladásra kerül

Ez igen kedvező vételalkalom a következő cikkekre:

egyszínű grenadinok	33 leitől
indanthren függönyök	60 „
fehér és ecru függönyszövetek	55 „
Organdi	33 „
Madeira-himzés	66 „

valamint függönyanyagok minden szélességben, éttermek részére is, egyszínű grenadinok minden szélességben, batistok és opalok, mire a t. c. közönség szives figyelmét felhívjuk és raktárunk megtekintésére meghívjuk

N é p á r u h á z

Timișoara I., Piața Unirii 13

Hóméró és civilizáció

A kánikula hatása a közművelődésre és jogos felvetése a kérdésnek, hogy lenne-e irodalom és művészet állandó aszfaltolvasztó hőségben

Olvasó, ha ugyan tudsz még figyelmesen olvasni ebben a nagy forróságban, ne ijedjél, nem lesz komoly teherpróba elmédnek ez az írás, amely címével olyan fenyegetően kísért, mint egy német álposzággal megfogalmazott tudományos értekezés. Indokolt az a kánikula témájának feltételezése, mert hiszen mi tagadás, minden bajainkon túl ez az emésztő forróság most mindannyiunk vezérgondja. Félre tehát minden ünneplésséggel, bontsunk csak ingünkön még egy gombot, aztán nézzük, hogy kicsoda boszorkányos változásokat idéz elő életünkben a hóméró csövében szaporán felkúszó higany.

Először csak mondogatjuk, hogy nagyon meleg van, azután apránként lekeirülnék rólunk a feleslegesebb ruhadarabok s miközben nehezebben lélegzünk, egyre vontatottabb lesz életünk tempója. A higany pedig csak vígan kuszik mind abessziniabb hőmagaslatoakra s mi lassan-lassan eltompult aggyal a kis hóméró rabszolgái leszünk. Nézzük, vizsgáljuk, hogy kicsoda szenvedést mér ki ránk a következő napra s ha egymással összetalálkozunk, abban a szellemességben tömörül minden nyugatiaságunk, hogy mélabus birkatekintettel állapítjuk meg kölesönösen, hogy pfi, de meleg van. Mikor aztán már az éjszakák is kibírhatatlanok, akkor nappal csak tengünk-lengünk, munkánk nem érdek, csak a címeket olvassuk és eldobjuk a lapot, keressük a hűvös szobát, mint ez erdő vadja az árnyéket, vagy künn ténfergünk a vizek mentén barnára pörkölt testtel, mint a négerék.

Igen, mikor a kánikula tetőpontra hág, minden acélszürke nyugatiaság lefoszlik rólunk épp úgy, mint jól szabott mérsékelt övi sötét zakkóruhánk. Nem kell művészet, nem kell zene, nem kellenek cizellált finom gondolatok, hűsölni akarunk! Őnfelédten, tünán, bután. És ebben az állapotban nincs kivétel. Negyvenkét fokos hőségben Anatole France sohasem írta volna meg regényeit, Pas-

calnak nem jutottak volna eszébe a Gondolatok, Beethoven nem írta volna meg a hetedik szimfóniát, nem épültek volna gyárak, felhőkarecolók, ha mindig olyan kánikula lett volna, mint amilyen most van.

Lám, az a kis ravasz hóméró, hogy kibabrált velünk. Ha mindig ott legénykedne higanya ezeken az emésztő magaslatokon, akkor talán meztelenül járnánk, mint a vad emberek és Európa kulturája, civilizációja, minden művelt fényessége helyén Afrika sivataga volna. Tréfásan kezdtük és ime mégis végül egész komolyan torlódik fel a tanulságos kérdés, hogy vajjon mi igazában az egész európai civilizáció és kultúra? A hóméró teszi

Nagyarányu nemzetvédelmi telepítés indul meg Csehszlovákiában

A csehszlovák kormány az államvédelmi törvényben nyert felhatalmazás alapján hozzáfogott a nagyvonalú határvédelmi program megvalósításához. Ezzel kapcsolatosan a határvidéken új államrendőrségi hivatalokat szerveznek. A határmenti járási főnökségek hatáskörét jelentékenyen kiszélesítik. A határvidéken működő pénzüzetek a kormánytól nagyobb arányú hitelt kapnak, amelyből hosszulejárati és ala-

Elavult rendelet alapján újra betiltották a kártyajátékot nyilvános helyeken

A helybeli rendőrvezetűrára tegnap megérkezett a belügyminiszterium július 24-én kelt rendelete, amely szerint a kártyajáték a nyilvános helyeken a mai naptól kezdve tilos. Azok, akiket vendéglőben vagy kávéházban kártyajátéknál érnek tetten, súlyos büntetésben részesülnek. Csupán a táblajáték, a sakk, a dominó, a biliárd és a tekejáték nyert engedélyt. A rendelet úgy a vendéglősök és kávéháztulajdosok, mint a közönség

fel ezt a kérdést, amely gyors szaladtában egész büszke nyugati emberségünket így megcsufolja. Vajjon mi a civilizáció és kultúra? Uglátszik, hogy a mi egész gőgös haladásunkat tulajdonképpen Réaumur, Fahrenheit s Celsius urak műve határozza meg. Minden szép és nagy alkotásának lehetősége tiz-husz fok különbségben mulik. Negyven fokos hőségben már minden ingadozik, amit gyílag és fizikailag felépítettünk, negyvenöt-negyvenhat fokos hőségben már végleg összeomlik minden. Ezeket a tanulságokat hozza a mérsékelt égöv boldog lakóinak a hála Istennek csak rövid időre ideszakadt afrikai kánikula.

(Flaneur.)

csony százalék mellett kis részletekben visszafizetendő kölcsönöket folyósítanak azoknak a cseheknek, akik a határvidéken földbirtokot vásárolnak. Nem cseh nemzetiségű földművesek még abban az esetben is, ha csehszlovák állampolgárok, csakis felsőbb hatósági engedély alapján vásárolhatnak a határvidéken földet, ellenben már meglevő földjeik kisajátítása államérdekből bármikor kimondható.

körében is érthető feltűnést keltett, annál is inkább, mert a szerencsejátékokra vonatkozó törvény megengedte a pénz nélküli kártyajátékot.

Az erdélyi és bánági kávéosk és vendéglősök országos szövetségének helybeli vezetősége érintkezésbe lépett a romániai vendéglősök szövetségének fővárosi központjával, amely közbenjárta a miniszteriumban, hogy visszavonják a rendeletet, amelynek nincsen jogalapja. A mi-

niszteri rendelet ugyanis egy elmúlt évi rendelkezésre hivatkozik, amely az ideai törvény alapján nem alkalmazható. Amíg az 1935. évi rendelet ugyanis az összes kártyajátékok betiltására vonatkozik, addig az ideai áprilisi törvény az összes előző intézkedéseket hatályon kívül helyezi. A rendőrvezetűrá azonban arra az állaspontra helyezkedett, hogy a miniszteri rendeletnek érvényt kell szerezni és ezért Balea Aurel rendőrségi titkár kijelentése szerint mindaddig nem szabad kártyázni a nyilvános helyeken, amíg azok tulajdonosai a rendőrvezetűrá útján újabb utasításokat kapnak. A kávéosk és vendéglősök országos szövetsége különben a mai napra várja közbenjárásának eredményét, amely tisztázni fogja a helyzetet.

Egy egész község a Pasteur-intézetben

A bihormegyei Graniceri községben megdöbbentő eset történt. Egy veszett kutya megharapott öt juhot. A megmárt állatok a többi juhot is megfertőzték, de a juhászok eltitkolták a dolgot és így történhetett meg, hogy az egész község napokon keresztül evett a veszettgyanus állatok tejtermékeiből, sőt husából is. Csak véletlenül tudott ki, hogy mi történt, amikor feltűnt az egyik gazdának, hogy a pásztor nem akar enni a juhúróból. Hosszabb faggatás után a pásztor beismerete, hogy a juhok veszettgyanusak. A megrémült gazdák jelentést tettek a hatóságoknak, amelyek a községet zár alá helyezték és a község lakosságát beszállították a cluji Pasteur-intézetbe.

Papi ruhában

szélhámuskodott egy fiatalember

Fagarasban a napokban feltűnt egy papi ruhába öltözött fiatalember, aki az egyik kolostor templomalapja javára pénzt gyűjtött. A fiatalember gyanus volt és ezért értesítették a rendőrséget, amely csakhamar megállapította, hogy szélhámusról van szó. Kiderült, hogy a fiatalember S o r e Nita, aki a prahova-megyei Ciorani községben szolga volt. Néhány hónap előtt az egyik kolostor szolgálatába lépett és ott ezerötszáz leit takarított meg. Ebből a pénzből papi ruhát vásárolt magának és megkezdte szélhámuskodását. Több megyében sikeresen működött, míg Fagarason pórul járt. Amikor megmotozták, több ezer leit találtak nála. Ezt a pénzt gyűjtés útján szerezte. A szélhámóst őrizetbe vették.

— Önkéntes aratók kerestetnek — Franciaországban. Franciaországban a mezőgazdasági munkások nagy része még mindig sztrájkol. Ezért sok helyen még nem aratták le a gabonát. A földművesek nemzeti bizottsága most felszólítást intézett az ország lakosságához, hogy az emberek önként jelentkezzenek aratói munkára. A felszólítás utal arra, hogy az időjárási viszonyok nem engednek meg a várakozást és minden elvesztett óra végzetes lehet. A jóakarú emberek tehát segítsenek a parasztnak és mentsek meg Franciaország búzáját és kenyereit.

— Bekerítik a temetőket. A IV. kerületi temető körül a Chisodára vezető ut felől már két esztendő előtt új kerítésfalat emeltek, de annak bevakolása még eddig nem történt meg. Ezenkívül régi panasz volt az is, hogy a fal mentén nincsen járda. A város most elhatározta, hogy ezt a temetőfalat bevakolattatja és megcsináltatja a fal mellett az aszfaltjárdát is. Ezenkívül fallal kerítik be a III. kerületi temetőnek szabadon levő oldalát is. Ezekre a munkálatokra a város vezetősége 517.000 leit szavazott meg.

Nemzetközi bonyodalom fenyeget mert Itália állítólag el akarja foglalni Marokkó spanyol részét

A spanyolországi polgárháboruban most már Madrid birtokáért indult meg a küzdelem. A főváros még a kormány kezén van ugyan, azonban a felkelők mindent elkövetnek, hogy azt hatalmukba kerítsék. A felkelők rádióállomása jelenti, hogy csapataik a Madrid felé vezető összes utakat megszállták. Madrid lakosságának ellátása csak a legnagyobb erőfeszítések árán történhetik.

A város vezetősége a vizet és az élelmiszert adagonként adja csak ki.

Madrid és a kormány birtokában levő városokkal az összeköttetés teljesen megszakadt. San Rafael városa elesett és ennek folytán a felkelők Madridtól már csak harminc kilométernyire állanak.

A spanyol kormány mozgósította az 1934 és 1935. évi évfolyamokat. Rendes körülmények között ez 200.000 embert jelentene, a mostani felhívásnak azonban mindössze 20.000 férfi tett eleget. A parlament a kormányt a polgárháború folytatására negyven millió pezétát szavazott meg.

Francó tábornok hosszabb megbeszélést folytatott Liano tábornokkal, a délspanyolországi felkelő csapatok főparancsnokával. A megbeszélés után Francó tábornok repülőgépen visszatért Teuanba.

A felkelők az egyes városokban számos kommunista agitátort tartóztatnak le.

Burgosban elfogtak két orosz, akik autón Franciaországba igyekeztek. Ezek állítólag Staflin megbízottai voltak. Mindkettőt kivégezték.

Katalóniában a kommunisták tartják kezükben a hatalmat. Barcelonából érkezett jelentések szerint a kommunisták számos amerikai és angol cég, valamint sok magánszemély vagyonát elkobozták. A General Motors és a Ford-művek barcelonai vagyonát is birtokukba vették.

Sok külfölditől, aki Spanyolországot el akarta hagyni, a pályaudvaron egyszerűen elvették a csomagjait.

Sok külföldi nem tudta elhagyni Spanyolországot, mert a kormány saját beismerése szerint nincsen abban a helyzetben, hogy zavartalan távozásukat biztosítsa. Római jelentés szerint

Aguire de Garcer, akit csak nemrégiben neveztek ki Spanyolország római nagykövetévé, tegnap bejelentette lemondását.

Aguire de Garcer nagykövet hír szerint még nem nyújtotta át az olasz királynak megbízólevelét.

Az Oviedo környékbeli bányamunká-

sok, akik Gonzalez szocialista képviselő parancsnoksága alatt állanak, körül fogták Oviedo városát. Felszólították a várost megszállva tartó felkelőket, hogy adják meg magukat, mert különben halomra lövik őket. A felkelők még nem válaszoltak a felszólításra.

Barcelonában a kommunisták letartóztatták Pedro Munaz drámaíróit, aki királypárti és szembeszállt a kommunisták rendelkezéseivel.

A Havas-iroda római jelentése szerint **Olaszországban önkéntes légiót akartak toborozni, amely a spanyolországi felkelők segítségére ment volna. A kormányhatóságok azonban erre nem adták meg az engedélyt.**

A francia szenátus külügyi bizottságában több szenátor szavátette egyes lapoknak azt a híret, amely szerint Franciaország fegyvereket szállít a spanyol kormánynak. Blum miniszterelnök és Delbos külügyminiszter egymásután szólaltak fel és megcáfolták ezeket az állításokat.

Couturier francia kommunista képviselő az utóbbi napokban autóján Spanyolországban járt.

A felkelők elfoglalták Valenciát

Franciaországban tegnapelőtt olyan hírek terjedtek el, hogy a spanyol kormány székhelyét Madridból Valenciába szándékozik áttenni. Erre most már nem kerülhet a sor, mivel

Valenciát a felkelők elfoglalták.

A párisi Liferite közli a Moll tábornoknak tegnap délelőtt kiadott hivatalos jelentését, amely Valencia elfoglalásáról számol be. E szerint Valencia helyőrsége és lakossága csatlakozott a nemzeti mozgalomhoz és megadta magát. A felkelő csapatok bevonultak a városba, amelynek házain nemzeti színű zászlók lengenek. Az egyes üzemekben újból megindult a munka.

A barcelonai kommunisták csapatát, amely a valenciai kormánycsapatok segítségére színt, szétverték.

A bánatos özvegy résztvett férje temetésén, aki néhány nap múlva egészségesen tért haza

Popa Gheorghe falciui fiatal gazdát kórházba szállították. Néhány nap múlva felesége értesítést kapott, hogy Popa Gheorghe meghalt és vegyen részt a temetésén. Az özvegy meg is jelent a temetésen és azután bánatosan hazament falujába. Nagy volt azonban a csodál-

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kérje mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot!

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrökön, bőrápoló „EUCERITET”. Ez teszi pótolhatatlanná, — utánzóhatatlanná.

hogy az ottani helyzetet tanulmányozza.

Visszatérése alkalmával azonban majdnem az életével fizetett. Az utmenti hegyeket megszállva tartó felkelők többször is tüzeltek gépkocsijára. Couturier a csodával határos módon megmenekült, sofförje ellenben súlyosan megsebesült.

Az utóbbi időben többször is felmerült különböző lapokban az a hír, hogy Marokkó spanyol részében az egyik külföldi hatalom éleszti az elégedetlenséget és pedig azzal a céllal, hogy

Marokkó spanyol részét a maga számára szerezze meg.

Az egyik francia lap képviselője ebben az ügyben kérdést intézett Barcia spanyol külügyminiszterhez, akitől azt kérdezte, hogy Marokkó miatt nem kell-e nemzetközi bonyodalomtól tartani és valamely külföldi hatalom nem vetette szemet Marokkóra? Barcia külügyminiszter a következő választ adta:

— Tény az, hogy Olaszországnak bizonyos tervei vannak spanyol Marokkóval. Bizunk azonban a diplomácia segítségével és saját erőnkben.

A kommunisták olyan gyorsan futottak el, hogy még fegyvereiket is eldobálták. A Madrid elleni támadásra rövidesen északról és délről egy időben kerül a sor. La Goruna városban a kormány katonai helyőrsége csatlakozott a felkelőkhöz.

Arra való tekintettel, hogy a római és a berlini spanyol nagykövetek lemondottak állásukról,

a spanyol kormány az összes külföldön működő spanyol diplomatáktól újabb hűségnyilatkozatokat követel.

A spanyolországi események hatása alatt Franciaországban igen mélyre zuhant a pezeta árfolyama. A francia határon ezer pezetéért mindössze kétszáz francia frankot hajlandók adni. A spanyolországi polgárháború előtt ezer pezeta még kétezzer francia frankba került.

házban ugyanis, ahol a falciui Popa Gheorghe feküdt, még egy Popa Gheorghet ápoltak, aki meghalt. Az igazgatóság összeeszerelte a betegeket és a falciui Popa Gheorghé haláláról értesítette az asszonyt.

A városi könyvtárban elemi iskolát helyeznek el

A műegyetem létesítésekor a város a Telbisz-utcában levő elemi iskola modern épületét a főiskola céljaira engedte át. Ennek következtében a Grigorescu-utcában levő elemi iskolába kerültek azok az osztályok is, amelyek addig a Telbisz-utcai iskolában voltak. A Grigorescu-utcai iskolaépületben mindössze öt tanterem van, amelyekben fű és leánytanulók, valamint fű és leánytanoncok oktatását szolgáló harmincnégy különböző osztály működik. Vulpé Iuliu iskolaigazgató tegnap megjelent Coman Augustin polgármesternél, akinek emlékiratot adott át. Az emlékirat rámutat a Grigorescu-utcai iskolaépület tarthatatlan túlszűfoltására és kéri, hogy a Telbisz-utcai iskolaépületet adják vissza az elemi iskola számára. A főpolgármester válaszában utalt arra, hogy a Telbisz-utcai épületet a műegyetem továbbra is kénytelen igénybevenni, azonban megígérte, hogy az elemi iskola részére más módon gondoskodik helyiségekről. A volt Ferdinand-szállodának kulturpalotává való átalakítása után az ősz folyamán felszabadulnak a városi könyvtár jelenlegi helyiségei, melyeket iskolai tantermekké alakítanak át.

Helyet a fiataloknak jelszóval átalakult az angol kormány

Már hosszabb idő óta híre járta, hogy az angol kormány kebelében bizonyos átalakítások várhatók. Ez az átalakítás most meg is történt, azonban úgy, hogy a fontosabb tisztségek vezetésében semmiféle változás nem történt. Ramsbotham földművelési államtitkár nyugdíjügyi miniszter lett, Plymouth lord gyarmatügyi államtitkár Stanhope külügyi államtitkár helyére került. Lord de la Warré közoktatásügyi államtitkár gyarmatügyi államtitkár, Ewerst hadügyi államtitkár földművelésügyi államtitkár, Goffey miniszterelnökségi államtitkár pedig közoktatásügyi államtitkár neveztek ki. Az új gyarmatügyi államtitkár Udson eddigi nyugdíjügyi miniszter lett. A kormány átalakítása következtében nem változott meg a kormány támogató pártok egysége. A kormány ilyenmódon átalakítására azért volt szükség, hogy a kormány fiatalabb tagjai az eddiginél fontosabb munkakörhöz jussanak. A kormány lényegesebb átalakítására valószínűleg csak Edward királynak a jövő év majusában történő koronázása után kerül a sor.

**Az építési szezonra ajánlunk
I-a cavaráni meszet
tordai cementet**

**gipszet, nádat, fedő- és szigetelő-
lemezeket, fedő-palát**

ii. Reiter Simon

Piața Șanesti 1

Telefon 238

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Romániában:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyed-évre 200, félévre 380, egész évre 750 lei
Nyugdíjasoknak egy hónapra 60, negyed-évre 160, félévre 300 egész évre 600 lei
Netóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1000 lei.

Magyarországon:

Magánosoknak egy hónapra 4, negyed-évre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.
Nyugdíjasoknak egy hónapra 3, negyed-évre 8, félévre 15, egész évre 30 pengő.

Telefon:

— 52, este 10 óra után 14—69 vagy 2—6

A „Temesvarer Zeitung” nyomda nyomása

Patikák éjszakai szolgálata

Julius 27-től augusztus 2-ig városunkban a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Az I. kerületben az Alba Iulia-utcában levő Kun-gyógyszertár.

A II. kerületben a 3 August-uton levő Löw-gyógyszertár és a Dorobantilor-utcában levő Meisner-gyógyszertár.

A III. kerületben a Doja-utcában levő Róth-gyógyszertár.

A IV. kerületben az I. C. Bratianu-utcában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben Kőváry—Chioreanu Iosif gyógyszerára és Fratelián Panaioth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Csalódás

Az inkább kávéházakban, mint színpadon szereplő platinahajú kis színész nő vikend ment udvarlójával. A vikendnek jól nekiöltözöttek, öngnagsága is megkapta a maga shortját, a partner pedig a hátizsákját, amelynek súlya alatt roskadozott egész idő alatt.

Korán reggel indultak, mint ahogy az már ilyenkor szokásos. A gyaloglás — nemkülönben a koránkelés — meghagyta nyomait rajtuk. Az idősebb udvarló már kifáradt, a hölgy is, de nála — más szempontok is voltak. A platinahajú szépség ugyanis nem l'art pour l'art ment vikendre, hanem sóványítás céljából választotta ki éppen a gyaloglást. Ezenkívül pedig, amint az alábbiakból kiderül, még divatfelvonulás is programba volt véve a vikend tartalma alatt.

A partner ur már végkép kifáradt s — talán nem is csoda — a sok gyaloglástól farkaséhes lett. Nosza, nem bánta most, hogy egész uton cipelte a nehéz és nagy hátizsákot! Pedig az elindulásakor még zúgolódni is kész lett volna ellene, ha a szökés nem éppen akkor veti reá szeméinek legszebb ragyogását, amikor panszokdni akart.

De egyszerre csak megereedt az eső. Szakadt, mintha dézsából öntötték volna. Sehöl földél nem volt. Amde öngnagsága nem jött zavarba és egymás után húzta elő a dagadt hátizsákjából az impregnált krepesztén- és a bőrkabátot, no meg a gumipelerint s bájos mosoly kíséretében kérdezte meg udvarlójától, hogy melyiket vegye fel?

S amikor a kiéhezett udvarló ámulva nézte az enniválóknak vélt csomagokat, szintén vidáman jegyezte meg:

— Enniválót nem hoztam, hiszen tudod, hogy sóványító kurát tartok!

— A magyarországi telepítés.

parlament nemrég — mint azt jelentettük volt — megszavazta az új telepítési törvényt. Az ősz folyamán a törvény értelmében már meg is kezdik a telepítést. A telepések között kiosztják a szükséges földeket, úgy hogy azok az őszi mezőgazdasági munkálatokat nyomban meg is kezdenek. Több nagybirtokos önként ajánlott fel kisebb-nagyobb földterületeket, aminek következtében kényszerkiszájtásra nem szük-
 ség.

Nemzeti szocialista és kommunista tüntetés Bécsben az olimpiai fákyla átvétele alkalmával

Az osztrák nemzeti szocialisták az olimpiai fákyának Bécsbe való érkezését politikai tüntetésre használták fel. Amikor a fákyát vivő sportember az osztrák fővárosban a Hősök-terén megjelent, a nagyszámban összegyűlt nemzeti szocialisták kórusban kiáltották!

— Heil Hitler!

Utána rákezdték a Horst Wessel-dalra. A kommunisták lehurrogták a nemzeti szocialistákat és forradalmi dalokat énekeltek. Legizőbb volt a hangulat, amikor Starhemberg herceg vitte a fákyát. A rendőrség száznál több tüntetőt letartóztatott. Megállapították, hogy a nemzeti szocialisták a tüntetést már hetek előtt készítették elő. Az ünnepegy színhelyén már a fákyla megérkezése előtt órákkal foglalták el a jó helyeket.

A tüntetésről, amelyet az ünnepegyen résztvevő Miklas köztársasági elnök és végignézett, azonnal jelentést tettek a vidéken tartózkodó Schuschnigg kancellárnak. A kancellár elhatározta, hogy Bécsbe utazik és a kormány tag-

jaival megbeszéli a szükséges teendőket.

A kormány hivatalos kommunikét adott ki, amely tegnap valamennyi bécsi lapban megjelent. Ebben utalnak arra, hogy ismeretlen és felelőtlen elemek tüntetést rögtönöztek, hogy ezzel Ausztria belpolitikai nyugalmit megzavarják. Az események hatása alatt a politikai amnesztia adminisztratív kerestülvitele szünetel, ami annyit jelent, hogy a politikai foglyok egyelőre nem szabadulnak ki.

A Politische Korrespondenz szerint a tüntetésben résztvevő nemzeti szocialisták elvesztik jogukat az amnesztia. Más lapok szerint a letartóztatott tüntetők között számos német állampolgár is volt. Azok, akik a tüntetést előkészítették nagy összegeket osztottak ki a tüntetők között, hogy maguknak a sportünnepegyre szóló jegyeket vásárolhassanak. Összesen háromszáz embert tartóztatott le, akik közül kihallgatás és igazoltatás után százötvenet szabadon bocsátottak.

Korányi és Grosz orvostanárok tudományos előadásai a Bánság fővárosában

Az Erdélyi Múzeum Egyesület Timisoarán tartja meg ezidei vándorgyűlését augusztus 23., 24. és 25-én. Nemzetiségre való tekintet nélkül szeretetteljes megbecsüléssel látják vendégül ezen csakis tudást és ismeretet terjesztő és népszerűsítő, dicsőséges multra visszatekintő egyesületet, amely a hasonló célu román kulturális egyesületekkel állandó nexust tart fenn. Mert más a politika és más a tudomány. A politika korlátok közé szorított, a tudomány örök igazságai nemzeteken felül állanak.

Négy esztendeje van most annak, hogy egy nemzetközi viszonylatban is neves román orvos-kutató Manula Sabin dr., az Országos Statistikai Hivatal életrehívója és igazgatója, Budapestben át Karlsbadba igyekezve a magyar fővárosban eperohamokat kapott. Hosszabb időt töltött a kiváló román orvos a Pajor-szanasatóriumban, ahol Rosenthal magántanár volt a kezelőorvosa. A széleslátókörű román kutató, a Rockefeller-alapítvány egykori ösztöndíjasa és kiváló kezelőorvosa között csaknem minden napi beszélgetési témát képezett, hogy mi volna a módja annak, hogy a napi politikán felül emelkedve a két szomszédos ország orvostudósait egymáshoz közelebb hozza. Aztán a sok minden tekintetek ut-

tévesztőjében — elvesztődött a fonál. A néhány év előtti megrendezett grandiózus budapesti fogadtatása a román orvosoknak szintén nem hozta meg a kívánt eredményt.

Hatalmas lépést jelent ezen szempontból az Erdélyi Múzeum Egyesület orvosi szakosztálya agilis elnökének, Koleszár László dr., kolozsvári igazgató-főorvosnak, azon tevékenysége, amellyel Korányi Sándor báró és Grosz Emil budapesti professzorokat az Erdélyi Múzeum Egyesület timisoarai vándorgyűlésére előadókul megnyerte. Az Erdélyi Múzeum Egyesület népszerűsítő előadásain kívül az orvostudományi szakosztály ötvennél több előadás keretében ad számot az orvostudomány újabb haladásáról. Timisoarára jön még ez alkalomból a debreceni kórház kiváló sebésze, Hüttl professzor, valamint Horváth Boldizsár magántanár, Sándor István és Hauber László főorvosok.

Hinni szeretnők, hogy a két szomszédos nemzet tudományos közeledésének olyan alapkövei nyerneket leteljen az Erdélyi Múzeum Egyesület timisoarai vándorgyűlésén, amelyre együttes szeretettel és lelkesedéssel a tudás közös ápolásának és terjesztésének megingathatatlan várát fogjuk tudni felépíteni.

Băile Lipova (A Bánság gyöngye)

Az ország legszebb és legmodernebb szénsavas-pezsős strandfürdője

SZIV és vérkeringési zavaroknál, vérnyomásnál, kösvénynél, máj- és vesemegbetegedéseknél, a vesevezeték zavarainál (prostata stb.) rheumánál, ideggyengeségnél, neurastheniánál, valamint női betegségeknel gyógyulást nyújt.

Kérjen prospektust a következő címen:

Stațiunea Balneara S. A., Lipova

OKTÓBER NEGYEDIKÉN LESZNEK A MUNKAKAMARAI VALASZTÁSOK. Bucaresti jelentés szerint Timisoarán a munkakamara új vezetőségének megválasztása október 4-én megy végbe. Ugyanazon a napon tartják meg a munkakamarai választásokat Arad, Bacau, Brasov, Bucuresti, Cernauti, Chisinau, Cluj, Constanta, Galati, Iasi, Oradea, Craiova és Ploesti városokban is.

— **Az angol király nyaralása.** Miután VIII. Edvárd angol király lemondott arról a tervéről, hogy nyári szabadságát a francia Rivierán tölti, Yule lady nagyobb külföldi utazásra felajánlotta Rahlin nevű luxusjachtját a királynak. A király az ajánlatot elfogadta és holnap kíséretével együtt a jachton hosszabb utra is indul. A király utazásának irányát és célját titokban tartják.

— **Volt postaigazgató halála.** Fomino Christache kerületi postaigazgató-helyettes negyvenkét éves korában Sannicolaul-maren meghalt. Fomino a háboru után került a Pánságba. Fomino hosszabb betegség gyötörte, amely miatt hetek előtt Sannicolaul-marera ment, ahol a felesége, aki az ottani posta hivatalnoknője, gondos ápolásban részesítette, életét azonban nem lehetett megmenteni és most utólérté a halál.

— **Az előkelő Mauthner-cég és a szegény tisztviselő.** Évek előtt a Mauthner-cég aradi fiókját valami szabálytalanság miatt 5000 lei pénzbüntetésre ítélték. Az aradi fiók azóta megszűnt. A tisztviselő, aki annak idején a céget a bíróságnál képviselte, így elvesztette állását. Annál nagyobb volt most a meglepetés, amikor hivatalosan értesítették, hogy az 5000 leies büntetést azóta sem fizették meg és a büntetés neki kell leülni. Nyomban le is tartóztatták és az aradi ügyészségre szállították. A fiatalember tiltakozására az ügyész beleegyezett abba, hogy a Mauthner-cég volt tisztviselőjének az ügy rendezésére tíz napi haladékot adjanak.

— **Kazánrobbanás — egy halott.** A Jimbolea közelében levő Németczerna községben Sajóvit Miklós dr. kendergyárában felrobbant egy tulfűtött kazán. A kazán szerzerőpülő darabjai Jovics Milán kazánfűtőt azonnal megölték, a kifróccsant forró víz pedig kilenc munkást súlyosan összegegetett.

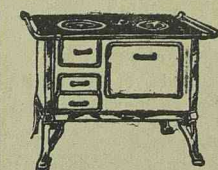
— **Szavazati jogot kapnak a nők Franciaországban.** A francia kamara egyhangúan elfogadta Louis Marin, a köztársasági párt elnökének törvényjavaslatát, amely szavazati jogot ad a nőknek.

— **Magyar királysírok feltárása.** Székesfehérváron — mint annak idején megirtuk — régi magyar királyok sírját tárták fel. Lux Kálmán és Bartusch Lajos egyetem tanárok tegnap megtekintették az ásátásokat és az ottani leletekről pontos jegyzeteket vettek fel. Eddig Ulászló és Albert királyok sírját sikerült teljesen feltárni.

— **Összemarangolta az oroszlan a newyorki állatkert igazgatóját.** Cheyne Stout állatkerti igazgató Kőnigsmark gróf, a berlini állatkert igazgatójának társaságában bejárta az állatkertet és megmutatta az állatokat. Így elértek az oroszlanok ketrecci elé. Cheyne Stout olyan közel merészkedett a ketrechez, hogy az egyik oroszlan elérte és mielőtt megakadályozhatták volna, borzalmasan összemarangolta. Haldokolva kórházba szállították.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Régi előfizető, Resita. 1. Fiát beirathatja a timisoarai római katolikus magyar gimnáziumba. A részletes feltételeket legközelebb közöljük. Figyelje a lapot. 2. Minden előfizetőnek utána küldjük a lapot nyári tartózkodási helyére. Kérjük nyaralási címét idejekorán közölni.

Ing. Steiger Emil
 II., Str. Balaş 19
 Szolid munka
 Modern kivitel
 Olcsó árak
 Bérnikkelezés

Repülőgépek zuhantak le tegnap a világ minden tájában

Tegnap Európa különböző államaiban repülőgépszerencsétlenség történt. Németországban a braunschweigi repülőszola egyik gépe Altona közelében lezuhant. A gép súlyosan megsérült, pilótái megfigyelője pedig megsebesült. A lengyel hegységben egy katonai repülőgép levegőben egyensúlyát veszítette és lezuhant. Utasai meghaltak. A lengyelországi Gdynia közelében a vihar következtében elpusztult egy megfigyelő léggömb. A léggömbbe belecsapott a villám, ennek következtében a gömb lezuhant. A oszárban tartózkodó két tiszt ejtőegységgel bocsátkozott le. Az egyik tiszt panélkül földet ért. A másik azonban a

levegőben összeütközött a lezuhanó gömbbel, amely tönkretette ejtőernyőjét. A tiszt ennek következtében szörnyethalt. A villám, amely a megfigyelő gömbbe csapott, a tartóköteleken lefelé futott és a kötelet tartó katonák közül tizenegyet súlyosan megsebesített. Az afrikai Saida közelében a marokkói határ mentén egy francia repülőgép lezuhant. Öt tagu személyzete közül az egyik nyomban meghalt, négy pedig életveszélyesen megsebesült. Franciaországban a Ville Sourblay melletti repülőtéren gyakorlatozás közben két katonai repülőgép, összeütközött. A két gép pilótái közül kettő azonnal meghalt, egy pedig megsebesült.

A meteorológusok esőt ígének közben a jéggyárak nem győzik a rendelést az emberek pedig elolvadnak a rekkenő hőségben

Tegnap délelőtt báránnyelők mutatkoztak az égen és mindenki az a remény él, hogy nemsokára megered az eső. Ez a remény azonban hiábavaió volt, mert a felhők később teljesen eltűntek és a kék ég perzselően tüzött alá a nap. Reggel kilenc órakor 30, délelőtt tíz órakor 32, délután fél négy órakor 35 fok meleg volt a hőmérő. Ettől kezdve a hőmérséklet alig észrevehetően csökkent, azonban este nyolc órakor még mindig 33 fok meleg volt. A nagy hőség következtében a timisoara szódavizgyárak nem győzik a munkát,

éjjel-nappal folyik az üzemük, de estefelé már rendszeren kifogy az árujuk. Ugyancsak nagy iramban dolgozik a két timisoarai jéggyár is. Naponta átlag három vagon jéget állítanak elő, amely az utolsó dekáig elfogy. Már kora reggel csapatszámra viszik a villamosok az embereket a strandra, akik egész napjukat a Bega hűs vizében, vagy pedig a homokon töltik. A meteorológiai intézet jelentése szerint mérsékelt széljárás mellett több helyen zápor és eső várható, keleten jégeső is lehetséges, a hőmérséklet alig változik.

Madgearu attól tart, hogy életére törnek

Fővárosi jelentés szerint Mihaila-ne megbeszélést folytatott Madgearuval és Calinescu Armandal. A tanácskozáson elhatározták, hogy folytatni fogják a tömegek felvilágosítására irányuló mozgalmat, ugyanazt Mihailache a muscelmegyei gyűlésen bejelentette. A musceli gyűlésen Mihailache először vallotta nyilván, hogy nem híve a nyugat-európai mintájú népfirontnak és megkarja akadályozni, hogy a parasztokat kommunista alapon szervezzék meg. A tanácskozáson elkészítették a propaganda mozgalom részletes műsorát is. Ennek alapján a parasztgárdák halálátalanul megkezdik működésüket és szeket a gardákat nemcsak a parasztság általános nevelésére, hanem más pártok erőszakos politikai akciójának előtérítésére is felhasználják. Politikai körök véleménye szerint a nemzeti pa-

rasztpártban most ismét helyreállt az egység és Maniu is lemondott külön akciójáról, valószínűleg azért, mert Mihailache a népfiront ellen állást foglalt. Maniu kész, hogy a párt egységes akcióját támogassa.

Politikai körökben különben nagy felháborítást keltett az a feljelentés, amelyet Madgearu Virgil, a nemzeti parasztpárt főtitkára juttatott el a fővárosi főügyészséghez. Ebben a feljelentésben tiltakozik az ellen, hogy a Porunca Vremii című lap hamis adatok segítségével a keresztény-román diákok szövetségének tagjait ellene izgassa és ezáltal a targumuresi diákkongresszuson elhatározott meggyilkolását előkészítse. A diákkongresszuson ugyanis a halálraítéltek listáján Madgearu is szerepelt és a nemzeti parasztpárt főtitkára most attól tart, hogy ez a határozat megvalósításra kerül.

A FRANCIA MINISZTERELNÖK ROMANIÁBA JÖN. A belgrádi Pravda jelentése szerint augusztus hónapban Leon Blum francia miniszterelnök Belgrádba, onnan pedig Bucuresibe utazik. Párisban Blum utazásának nagy jelentőséget tulajdonítanak. Belgrádba az utazást illetőleg még semmiféle hivatalos jelentés nem érkezett.

A munkanélküliség Lengyelországban. Lengyelországban jelenleg 306.000 munkanélküli szerepel a hivatalos nyilvántartásokban. A legutóbbi esztendő alatt a lengyel munkanélküliek száma negyvenkétezerrel csökkent.

Folgári mintára. Moszkvai jelentés szerint a szovjetkormány új érdemrendet alapított. Ennek neve a Szovjetunió Hősei. Ezt az érdemrendet mindazok kapják, akik a szovjet fennmaradása érdekében különös érdemeket szereztek.

Anglia áruhitelt ad Oroszországnak. Londonban tegnap létrejött az angol-orszoros kereskedelmi egyezmény, amelynek alapján az orosz behozatali szervezetnek tíz millió angol font értékű hitelt engedélyeznek angol ipari készítményeknek Szovjetországra való vitelére. A hitelt a szovjetállam garantálja és azután öt éven keresztül 5.5 százalékos kamatot fizet. Az egyezmény nem vonatkozik a hadianyag szállítására.

Magyar sportférfiú tragikus halála Londonban. Londonban nemrég halálos autóbaleset áldozata lett Petrovich Vidor ismert magyar sportférfiú. Petrovich Vidor holttestét autón tegnap hozták el Budapestre. A magyar főváros határában Petrovich holttestét az elhunyt barátai várták autókön és elkisérték a Farkasréti temetőbe ahol felravatalozták.

NEM EMELTÉK A KENYÉRÁRAKAT. A város ideiglenes bizottságának tegnapi ülésén tárgyalták a pékek beadványát a kenyérárak felemelése érdekében. A pékek kéreimüket az új gabonaértékesítési rendelet súlyosságával okolták meg. A város vezetősége a pékek kívánságát elutasította és így az eddigi maximális kenyérárak továbbra is érvényben maradnak.

Halálozás. Senghaz Gusztáv hetvennégy esztendő vendéglős meghalt. Régi vendéglősi családból származott. Atyja valamikor a Marokkó-vendéglőt és szállodát vezette és Senghaz Gusztáv is ott kezdte meg vendéglősi pályáját. Legutóbb a Páva-vendéglő volt az övé. Halálát övegye, született Schuch Teréz és nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése tegnap délután ment végbe a II. kerületi temetőben.

Lopott értékpapírok utja Amerikától Franciaországig. Newyorkban nemrég elfogtak egy Frankenberg nevű embert, aki több társával az egyik bankból tizenhat millió francia frank értékű értékpapírt lopott. Az értékpapírok nagyrészt Klein Bernát magyarországi és Schwartz Jakob csehszlovákiai egyének Párisba csempészték, ahol azonban mindkettőjüket szintén elfogták. A párisi büntetőbírószék tegnap ítéltetett felettük és Klein Bernátot négy, Schwartz Jakobot pedig két évi börtönrre ítélt.

Négy milliót sikkasztott egy adóhivatali főnök. A putnai törvényszék most foglalkozott Mazilu odobestii adóhivatali főnök bűnygyével, aki a vád szerint az elmúlt év novemberében az adóhivatal pénztárából négy millió leit lopott el. A törvényszék a tolvaj adóhivatali főnököt öt évi börtönrre és az okozott kár megtérítésére ítélt.

A szabadban való fürdésnek újabb áldozata van. Tegnap délután a városi strand felett a Begából kifogták Ferenc Géza harmincyolc éves crisantelepi munkás holttestét. A munkás két nap előtt a Begában fürdött és közben alámerült. Eleinte azt hitték, hogy tréfál, de amikor percek múlva sem került felszínre, keresésére indultak. A segítség azonban elkéselt, mert Ferenc Géza a vízbe fulladt.

A vérző ostya. Poganico Sabino olaszországi városka templomában csoda történt. Amikor mise közben a pap kezébe vette az ostyát és azt magasra emelte, az ostyából egyszerre megeredt a vér. Az oltárt papok vették körül, nehogy valaki a vérző ostyát megközelíthesse. Az esetről táviratilag értesítették a rietii püspököt, aki személyesen tekintette meg a vérző ostyát, majd Rómába utazott, hogy a pápának jelentést tegyen.

A halottakat huszonnégy óra alatt el kell temetni. A nagy hőségre való tekintettel a hatóság intézkedett, hogy a halottakat a halálesettől számítva huszonnégy órán belül el kell temetni. Ezt az időt csak abban az esetben lehet meghosszabbítani, ha valamely holttestet bebalzsamoznak, vagy pedig parafintinjekciókkal látnak el.

Angol politikus Berlinben. Vansittart angol külügyi államtitkár tegnap Berlinbe érkezett. Kijelentette, hogy mint magánember jött a német fővárosba, hogy megtekintse az olimpiai játékokat. Vansittart berlini tartózkodása alatt tárgyalásokat folytat majd a német politika és gazdasági élet különböző vezető személyiségeivel. A jövő héten Hitler kancellár is kihallgatáson fogadjja.

MUSSOLINI ALLITÓLAGOS TALÁLKOZÁSA HITLERREL ÉS SCHUSCHNIGGAL. Rómában az a hír terjedt el, hogy Mussolini, aki nyári szabadságát Romagnában fogja tölteni, szabadsága alatt találkozik Hitlerrel és Schuschnigg osztrák kancellárral. Az olasz sajtóügyi miniszterium ezt a hírt cáfolja.

Gömbös meggyógyult. Budapesti jelentés szerint Gömbös Gyula magyar miniszterelnök, aki tizenkét hét előtt betegszabadságra ment, teljesen felgyógyult. Gömbös a napokban már visszatér Budapestre és újból átveszi a kormány vezetését.

Anglia tengerészeti egyezményt kötött a szovjettel. Londonból jelentik, hogy az angol-orszoros tengerészeti egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások sikerrel jártak. Az egyezményt már megszövegezték, de még nem parafálták. Augusztus vége felé az angol bizottság megkezdte a tárgyalásokat Dániával is, mert Anglia ezzel az állammal is tengerészeti egyezményt akar kötni.

Titokzatos szekta leleplezése. A pécsi rendőrség önkínzó szektát leplezett le. A szekta tagjai katakombákban gyülekeztek és ott félelmetes szertartások közepette különösen a nőket rettenetes kínzásoknak vetették alá.

Horogkeresztes zászlók egy sportünnepeken. Jimbólián a napokban nagyszabású sportünnepe volt, amelyen az egyik helybeli sportegylet képviselőiben Michels János husz éves és Reiss Péter tizenkilenc éves fiatalemberek is résztvettek. A fiatal emberek állítólag horogkeresztes zászlóval vettek részt az ünnepeken, amiért a csendőrök őrizetbe vették őket. Mindkettőt beszállították a helybeli ügyészségre, ahol szabadlábra helyezték őket, de az eljárás tovább folyik ellenük.

Fotó-amatőrök!

Rollifilm 6x9
8 felvétel 28 Scheiner
Lei 35.—
beérkezett

Káldor Fotószaküzlet
I., Piața I. C. Brătianu 3

Befeketik a gleccsereket

A Szovjetunió középázsiai területein nagy földterületek vannak, amelyek vízben szülőködnek. A hatalmas területeket csak egy-két nagy folyó öntözi, a folyók vizének bőségét pedig az határozza meg, milyen mértékben olvadnak a gleccserek a távoli hegyekben. Ha a gleccserolvadás csekély, a termés elpusztul. Már Franklin Benjámint felfedezte, hogy a hó és jég gyorsabban olvad, ha fekete ponyvát helyeznek rá, mint akkor, ha fehér ponyvával fedik be. Az ő tapasztalatai alapján ajánlotta most Sukov orosz meteorológus a szovjet hatóságainak, hogy feketítsék be a gleccsereket. A tervet el is fogadták, de arról még nincs hír, hogy a befeketés milyen módszerrel fog történni.

— Holnap érkeznek haza a Balciiban üdülő gyermekek. A városnak a Fekete tenger partján levő Balciiban évek óta üdülő nyaralótélepen július hónapban nyolcvan szegénysorsú fiu részesült ingyenes ellátásban. A nyolcvan fiu, a tengerparti levegőtől, a naptól és a sós víztől megerősödve, holnap, szombaton reggel érkezik haza Timisoarára. A vonat reggel háromnegyed nyolckor fut be a IV. kerületi főpályaudvarra, ahol a szülők várják a hazatérő gyermekeket. Vasárnap, augusztus 2-án reggel nyolc órakor nyolcvan városi leány indul Balciiba, hogy egy hónapig a város ottani telepén nyaraljon.

— Tragikus szerencsétlenség történt Cernavodan. Franja Marin káplár éjszaka ellenőrző körútra volt és amikor az őrségen levő Weisberg Móric elé ért, megbotlott és olyan szerencsétlenül zuhant a földre, hogy fegyvere elsült és a golyó Weisberg szívébe fúródott. A katonai hatóságok az ügyben megindították a vizsgálatot, egyben elrendelték Weisberg holttestének felboncolását is.

— A mai izgalmas élet küzdeleiben kifaradt egyének, akik csaknem lívétől nélkül székuszorulásban, bélfájdalmakban és felfúvódásban szenvednek, igyanak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó öszszes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Az orvosok ajánlják.

— Felmentett vasgárdista diákok. A helybeli műegyetem két diákja a vonaton szóváltásban keveredtek a jegyellenőrrel, aki a két diákot a lugoji rendőrségnek adta át. A rendőrségen az egyik diák gomblyukában megtalálták a kormány által betiltott politikai alakulat jelvényét, míg a másik diák a zsebében hordta ezt a jelvényt. A rendőrség jelentésére a két vasgárdista diák ellen a rendtörvény alapján megindították az eljárást. Az ügyet most tárgyalta a lugoji törvényszék, amely a két diákot felmentette. Az ítélet ellen az ügyész felebbezést jelentett be.

— Titokzatos tömeggyilkosság egy japán rendőrhajón. Tókióból jelentik: Egy japán rendőrhajón, amely Huanghóból, Dairentől északra felindult, az egyik kis, mintegy 20 kilométernyire fekvő szigetre kelt át, titokzatos gyilkosságok sorozata történt. Hat japán és mandzsu rendőrtisztet és titkosrendőrt ismeretlen tettesek meggyilkoltak és a tengerbe dobták. A gyilkosok személyét teljes homály fedi. Minden valószínűség szerint politikai oka volt a gyilkosságnak.

— A veszedelmes szobrok. A régi pozsonyi színházat, amelyben annak idején még Krecsányi Iguác volt timisoarai színházgázgató társulata is játszott évenként, alaposan restaurálták. A színház homlokzatán eddig ott volt látható Vörösmarthy Mihály és Katona József hírneves magyar költők szobra. A mostani újjáépítés alkalmával a két szobrot a homlokzatról leszedték és azokat nem is tették többé vissza. A magyarság körében ez a cselekedet nagy megütközést váltott ki.

Sport

Amerika sportbecsületét az olimpiászon a négerék mentik meg, akik közül tíz elsőrendű atléta indul

Amerika több mint háromszáz főnyi csapattal vonul fel az olimpián. A csapat súlypontja az atlétákon van, akik tényleg a legerősebb részét alkotják az amerikai versenyzők gárdájának. Az amerikai atlétákat nagy optimizmussal bocsátották utnak. Többet várnak tőlük, mint Los Angelesben, pedig a kaliforniai világvárosban otthon voltak, míg Berlinről ezt igazán nem mondhatják. A legfeltűnőbb az amerikai csapatban az, hogy tíz néger tagja is van. Los Angelesben mindössze négy néger atléta volt az amerikai csapatban és a mostani tíz fekete a legnagyobb reménységük. Néger a száz méteres síkfutás legbiztosabb favoritja, Jesse Owens, aki az amerikai próbaversenyeken úgy a száz méteren, mint a kétszáz méteres síkfutásban játszi könnyedséggel győzött. Négy száz méteren is két néger a főesélyes, Lavalle és Williams, mindketten futnak 47 mp. belül és ott van harmadiknak a fe-

hér Swailwood. Nyolcszáz méteren is fekete a legjobb amerikai atléta: Woodruff, aki 1 p. 49.9 mp. időt futott a próbaversenyeken és egyik néger társa lefogadta, hogy az olimpián 1 p. 48 mp. körül idővel nemcsak megjavítja az 1 p. 49.8 mp. világrekordot, hanem úgy győz, ahogy akar. Az ugrószámokban is a négerék a legnagyobb reménységek. Magasugrásban Albritton és Johnson valószínűleg egymás között döntenek az elsőseget, 207 cm. világrekordjukat csak a finn Kotkas közelítette meg 206 cm. hatalmas eredménnyel. Ennek ellenére a szakértői nem adnak sok esélyt a finn ugrónak. Távolugrásban ismét Owens a legnagyobb név. Biztos ugró, mert 780—800 cmt mindig ugrik. Brooks a másik kitűnő távugró 770—780 cm. ugrással szintén a fekete faj részére biztosítja a győzelmet. Ha az amerikai reményei beteljesednek, akkor tizenkét, vagy még több aranyérem jut majd nekik.

DÖNTETLENÜL VÉGZÖDTEK A MAGYAR—JUGOSZLAV TENNIS-VERSENYEK

A jugoszláv—magyar tenniszverseny utolsó napján tegnap a páros versenyt bonyolították le. A mérkőzés a Dallos—Fereny magyar pár győzelmével végződött, amely 6:4, 6:3, 5:7, 7:5 arányban legyőzte a Puncses—Pallada párt. Ezzel a versenyek 3:3 arányban döntetlenül befejeződtek.

Uszóverseny Buziáson

A kerületi uszósövetség augusztus elsején, szombaton délután Buziáson rendezi meg az uszóbajnokságokat. A bajnoki versenyeken Timisoara, Arad, Lugoj és Resita versenyzői vesznek részt. A bajnoki versenyek fontosságát növeli az a körülmény, hogy ezek egyben válogató versenyek az Eforián megtartandó országos bajnoki versenyekre. A buziai versenyeken előre láthatólag több országos rekord dől meg, mert a timisoarai, főleg az Ilsa versenyzők nagy formában vannak.

Huszonöt nemzet az olimpiai evezős versenyeken

Budapesti jelentés szerint Baja Hugó dr. a Pannonia-nyolcas vezérevezőse felgyógyult betegségéből és tegnap már elutazott Berlinbe, ahol résztvesz csapatával az evezős versenyeken. Az evezős versenyeken különben huszonöt nemzet 330 versenyzője vesz részt kilencvenöt hajóval.

Augusztus 1-én, szombat este

lesz a

Kisebbségi Ujságírók nyári ünnepélye

a Pacsirtamezőben

A műsorban maguk az ujságírók is fellépnek, a tombola tárgyai komoly értéket képviselnek, a Keleti bár külön szenzáció!

A bevétel a kisebbségi ujságírók szanatóriumalapjára fordítják

osztrák sport legfelső vezetője is megjele. A fáklyát Bécsen keresztül az osztrák sport hatóságok vezetői vitték és Starhember herceg is tett azzal néhány lépést. Az ünnepeket különben nemzeti szocialisták megvárták. A tüntetésről lapunk más hely számolunk be. A fáklyafutó staféta azután Bécsből folytatta útját és a fáklyaláng tegnap délelőtt tíz órakor már csehszlov futóknak adták át. A fáklya átadási ünnepe Nova Bistrice határvárosában történt, ahol a staféta tagjait úgy az osztrák, mint a cseh közönség nagy lelkesedéssel fogadta.

Kisorsolták az olimpiai kardversenyek sorrendjét

Berlinben tegnap kisorsolták a tő és kardvívó versenyek sorrendjét. párbajtőr versenyen tizenhét nemzet versenyzői vesznek részt hat csoportban. A magyar versenyzők a norvég, amerikai versenyzőkkel kerültek egy csoportba. Az elődöntőben tizenkét nemzet, a középdöntőben pedig négy nemzet versenyzői kerülnek. A törvívó versenyeken huszonegy nemzet vesz részt. Magyarország versenyzői a cseh és olasz versenyzőkkel küzdenek meg selejtező versenyeken. A kardvívó versenyekre huszonhárom nemzet versenyzői neveztek be. A magyar kardvívók dán és belga vívókkal kerültek egy csoportba.

MAGYAR—JUGOSZLAV USZÓVERSENY

Budapesten tegnap jugoszláv—magyar uszóverseny és vízipólómérkőzés volt. Vízpólóban a magyar csapat 6:0 (3:0) arányban lehengette a jugoszláv csapatot. Magyar csapat góljait Bozsi, Brandi és Nemet (4) dobták. A 200 m. mellúszás győztese a jugoszláv Cserer lett 2 p. 56.8 mp. idővel. A második helyre a magyar Lengvári került 3 p. 0.04 mp. idővel. 100 m. hátúszás győztese Wilfan jugoszláv versenyző 1 p. 12 mp. idővel, ami jugoszláv rekord. Második lett Gombos magyar versenyző, míg a harmadik helyet a magyar Heiser foglalta el. A 400 m. staféta uszásban Magyarország csapata győzött 9 p. 38.4 mp. idővel, második lett Jugoszlávia csapata 9 p. 38. mp. idővel.

MOZI

A bérelt vetítőgép megvételét határozza el a város

Annak idején, amikor a város a Capitol mozit megnyitotta, a Western Electric vállalat részvénytársaságtól a hangosfilmek vetítésére alkalmas felszerelést bérelt. A városi moziknak a Biraescu-korszak idején történt veszteséges működése magával hozta azt is, hogy a város most már a Western Electric társaságnak hatszáz ezer lei bérelt tartozik. A társaság, amellyel a megkötött bérelti szerződés 1940-ben jár le, most azt az ajánlatot tette a városnak, hogy a vetítőkészüléket 1,280,000 leiert vásárolja meg. Ezzel a város mentesülne a hátralevő bérlésszeg fizetése alól, ezenkívül pedig a még hátralevő négy esztendőre megtakarítaná a további bérlésszámot. A város vezetősége tegnap tartott ülésén foglalkozott a Western Electric ajánlatával, amelyet elvben elfogadott. Ugy döntöttek azonban, hogy a Capitol-moziban levő vetítőkészüléket alaposan megvizsgálatták, vajjon az még évekre menőleg használható állapotban lesz-e. A készületek megvizsgálásával Miklósi Cornel dr. városi villanytelepi igazgatót és Caton a Victor villanytelepi mérnököt bízta meg. Ezeknek jelentése után dönt a város arra vonatkozólag, hogy a Western Electric vetítőkészülékét megvásárolja-e.

MOZIK MŰSORA:

PénteK, július 31.

Apollo-mozi: Mártha.

Capitol-mozi: A boldogság.

Közgazdaság

Razziát rendeznek az adódrukkerek leleplezésére

Az egyenes adókat kivétől helybeli pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyigazgatóság közgei a napokban szigorú ellenőrzést tartanak egy városunkban, mint a megyében és felkutatják mindazokat, akik valamilyen mesterséget űznek, de eddig adót nem fizetnek. Az el-

lenőrzés házról-házra történik. A pénzügyigazgatóság felszólítja mindazokat, akik eddig kibújtak az adófizetés kötelezettsége alól, hogy jelentkezzenek és adják be adóvalomlásukat. Amennyiben nem jelentkeznek önként, akkor leleplezésük esetén még meg is lesznek büntetve.

A kifünő exportlehetőségek elvesznek olyan csekélységek miatt, hogy a vámhivatalban délután nem dolgoznak

A bányási gabonaexport úgy vizi ton, mint vasuton megezdődött. A helybeli Bega kikötőben már napok óta nagy a forgalom és az export megindulása óta a mai napig vízi uton körülbelül nyolcszáz vagon gabonát exportáltak és ilyen mennyiségben szállítottak abonát a vasut is. Az idén több búzát ognak exportálni a Bányából, mint tavaly és ezért bizonyosra vesszük, hogy a kivitel még növekedik és a hajózási dény befejezéséig fog tartani. Alig kezdődött meg az export, máris vagonhiány mutatkozik. Jelenleg a vasuti kocsik Brailaig vagy Constantaig szállítják a búzát és átrakodás után tizen-négy-husz nap múlva kerülnek vissza a bányási állomásra. Ezen idő alatt ezek-

nek a kocsiknak háromszor vagy négyszer kellene megtenni ezt az utat, hogy az export fennakadást ne szenvedjen. Az export főleg Görögországba és Svájcba irányul, ahol ismerik a bányási búzát és szívesen vásárolják. A begai kikötőtől naponta 2-3 uszályhajó indul el Braila felé. Ez a szám még növekedhetne, de ehhez szükséges lenne, hogy a vámhivatal délután is dolgozzék. A délelőtt megrakott uszály így délután nem indulhat el, mert a vámjárásra csak másnap délelőtt kerül sor. Fontos volna, hogy a vámhivatal legalább a gabonakampány ideje alatt délután is dolgozzon, hogy az export késedelmet ne szenvedjen.

Titulescu a Duna-bizottság megszüntetését követeli. Románia részéről már ismételt erősen bírálatban részesítették a Galatiban székelő nemzetközi Duna-bizottságot. A Duna-bizottság ellen nyilatkozott most Titulescu külügyminiszter is abban az interjúban, amelyet a Temps című francia lap genfi tudósítójának adott. Kijelentette, hogy Románia szükségesnek találja a nemzetközi Duna-bizottság megszüntetését. A bizottság ugyanis nemcsak hihetetlen anakronizmus, hanem idegen részről román földön történő ellenőrzést is jelent, amelyet lehetetlenség tovább tűrni. Titulescu kijelentette, hogy ebben az ügyben diplomáciai jegyzék készül majd, amelyet valamennyi külföldi államnak megküldenek. Amennyiben Románia kívánsága ellenállásra talál, ugye ezt a kérdést hivatalosan fogják felvetni.

Olaszország nem fizet Angliának a szankciók miatt. Londonból jelentik, hogy az angol bizottság, amely Rómában az olasz kereskedelmi tartozások rendezése ügyében folytatott tárgyalásokat, visszatért az angol fővárosba. Az olaszok kijelentették, hogy a szankciók előtti időből származó adósságokat éppen a gazdasági megtorlások miatt nem fizethetik. Azok törlesztésére csak akkor kerülhet sor, ha az olasz külkereskedelmi mérleg a jövőben kedvezően alakul.

Német-cseh gazdasági tárgyalások. Prágai jelentés szerint a csehszlovák kormány Németország részéről újabb gazdasági tárgyalásokra kapott meghívást. A kezdeményezés Schacht dr. birodalmi gazdasági miniszter részéről indult ki. A csehszlovák gazdasági küldöttség, amelynek elnöke Preisz, a csehszlovák nemzeti bank elnöke és tag-

jai között van Hartmann cukorközponti elnök is, már el is utazott Berlinbe. Azt hiszik, hogy a két állam között sikertülni fog az új gazdasági egyezményt megkötni.

Szilárd az irányzat a bányási gabonapiacra, ahol erős kereslet mellett élénk kínálat van. Az üzleti forgalom változatlanul élénk és a nagy kereslet következtében az ujbuzsa ára a két nap előtti 370 leiről 380 leire emelkedett. A piaci árak egyébként a következők: tengeri 295, zab 250, takarmányárpa 260, korpa 275, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740, tökmag 1000, bányási repace 620, míg a káposztarepe 680 lei száz kilónként.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belgas 17—18, angol font 502—507, olasz lira 8.30—9.90, török font 78—81, dollár 99—110, német márka 38—40, hollandi forint 67—69, cseh korona 4—4.50, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24.60, zloty 13.80—19.50, szerb dinár 2.90—3.30.

Valuták szabadforgalmi árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 10—11, svájci frank 53—54, belgas 28—30, dollár 161—165, angol font 855—865, olasz lira 11—11.50, német márka 43—45, hollandi forint 115—120, cseh korona 6.40—6.60, osztrák schilling 31—32, zloty 25—27, magyar pengő 32—33, dinár 3.30—3.60, török font 120—125, Napoleon-arany 1145—1150, arany font 1400—1445.

APROHIRDETESRE

LEGAJ-KALMASABB

A DÉLI HIRLAP

Félegyházi András:

Lakodalom van a mi utcánkba...

Élethöz vőfélyverssekkel

47

— Es ahogy sorra felcseperedett a többi Sinai-gyerek, úgy váltakoztak a vetűk hancurozó szomszédgyerekek, akik kénytelenek voltak megtanulni zsidóul írni-olvasni, csakhogy ne veszítsék el játékos cimboráikat. Egyszer beszélgettem erről Sinaival, aki azt mondta, nem árt a gyerekeknek, ha megtanulja a zsidó írást, mert a tanulás élesíti az ésszt. Meg nem lehessen tudni, nem lesz-e valamelyikből pap. Akkor aztán jó lesz neki, ha a papi iskolában már ismeri a zsidó betűt. Hát, emberek, így tanult meg az Opra Gyuri is zsidóul.

Most már mindenki megértően bólogt. És mindenki lelki szemeivel maga előtt látta az áldott lelki, jámbor és a fégynek se vétő Sinai Ábrahám zsidó tanítót. Alig másfél méter magas emberke volt, aki hétköznap is hosszú cillinderkalapot viselt, csakhogy magasabbnak lássék. Süri fekete körszakálla volt. Köcsögalapjáért olykor megcsufolták a gatyás parasztyerekek, de ha a közelbe verődtek véletlenül olyan fiúk, akik Sinaieik szomszédtságában laktak, akkor a csufolódók ugyancsak szorultak, mert alaposan elverték őket és ezzel elvették örökre a kedvüket a csufolódástól.

Népszerű ember volt Sinai Ábrahám. A gyerekek sorra megsivegették. És nem egyszer történt meg, hogyha valamely

fiu, vagy leányka, úgy köszönt neki, hogy jónapot, megállította és így oktatta ki:

— Te keresztény gyerek vagy, neked úgy illik köszönni, hogy dicsértessék a Jézus.

Többen is bizonygatták, hogy úgy van. A Sinai tanító dicsérete azonban hirtelen megszakadt, mert a vőfélyek éppen akkor hozták be a ludas kását, amely a félegyházi lakodalmas utolsó húskéte. Csontos Szabó István mondotta róla a következő verset:

E tálban párolog az izletes kása, amelyről azt tartják, hogy Isten áldása, kivált ludfélével nincsen ennek mása, ki tehát nem eszik, saját kárát lássa. Ez után már nincsen máma husos tálunk

ne maradjon senki éhesen minálunk, és ne várjon senki sok kínálgatásra, imhol, itt áll a tál, nyuljanak utána.

Hát a különös kínálást nem is várta senki. A zsiros rizsből jófajta főtt ludhúsdarabok kandikáltak ki. Nagyon étvágygerjesztő étel volt és nem csoda, hogy mindenki alaposan szedett belőle a tányvéjára.

A ludas kása evése különben még külön szokással is jár a paraszti lakodalomban. Mert nem elég ám, hogy a vacsora folyamán szászor is megdicsérik a szakácsnő főztjét, hanem illő dolog, hogy az izletes falatok készítőjét még meg is jutalmazzzák. Ez pedig a régi hagyományokhoz hiven egy kis népi színjáték keretében történik meg.

Két konyhalány egyszerűen csak, amikor a vendégek javában esznek a ludas kásából, bekiséri Seregi Marcsát, a fő-

szakácsnőt. Az egyik keze körül nagy fehér kendőt csavartak, ami azt jelenti, hogy a keze sebes és be kellett kötni. A hatás kedvéért még jajgat és nyöszörög is hozzá, hogy azt a látszatot keltse, mintha nagy fájdalmi volnának.

Némedi Varga János vőfély versben magyarázza meg a lakodalmas népnek, hogy mi történt. A vers így szól:

Vigságunk busítja egy szomorú eset, a sok sürgés-forgás közt egy kis baj esett,

ahogy a szakácsné a kását kimérte, véletlenül egy kis baleset is érte, le vagyon forrázva a szakácsné karja, nagy, égett sebeit kendővel takarja. sírdogál szegényke, szánat nézni rája, jó lenne elmenni irért patikába, ámde a gyógyszerre, bizony, tudjuk, pénz kell, azért azt a kérést közlöm kelmetekkel, adjon hát mindenki, amennyit bir zsebe, hádd gyógyuljon szegény szakácsnénak keze.

Szabadon levő kezében a szakácsné nagy tálat tart és amint a két konyhalány a terített asztalok mellett körbe vezet, sűrűn hull abba mindenemű pénzem. Mentől tehetősebb, valamely gazda és mentől többet tart a tekintélyére, annál nagyobb pénzdarabot vet Seregi Marcsa táljába. A tál majdnem színültig megtelt, mire Seregi Marcsa mindenki előtt megsörgette azt. Akkor aztán megállott a hombár közepén és Csontos Szabó István, a másik vőfély, rigmusban a következőket jelentette ki:

Bizony a jó szándék gyakran csodát mível, kentek adakoztak mindnyájan jó szívvel,

jószándéktól gyógyult a szakácsnék karja, meggyőződhet róla, aki csak akarja, leszedi a kötést róla jókedvében, a kásapénzt pedig megköszöni szépen.

Seregi Marcsa ezzel lerántja karjáról a kötést és miközben kivonul, úgy lobogtatja azt, mint valami zászlót.

Most már azután következik a különféle tézstaneműek és sütemények hosszu láncolata. Először kerül természetesen az asztalra a nemzeti tézsta, a turós csusza. Ezt a vőfélyek a következő verssel rakják a vendégek elébe:

A turós csusza jó finom lisztből készül, turót s tőpörtüt kap s tejjelzészük végül, ez a magyaroknak híres eledele, sok hatalmas tálnak van belőle tele, nyuljanak csak bátran és örömmel bele, kívánom, éljenek egészséggel vele. Irigy ránk a német, az asszony s a férfi, mert a készítését soha meg nem érti, sárga irigységét vidáman nevetjük, és a turós csuszát buzgón eszegetjük.

Alig ürültek ki a turós csusza után a tányérok, jön a másik kedvelt tézsta, a turós lepény. Belsejében a turórétég jó vastag, a tetejét pedig alaposan behintik kaporral. Nagyon forrón hozzák be és a vőfélyek a következő verszettel kínálják:

Itt a turós lepény, szépen kimetélték, darabjait bizony nem févsényen mérték, áhitó szagára újra két étvágyunk, illatára számban összefut a nyálunk, vegyének csak sokat, egyenek belőle, egészséges étel, jót állók felőle, rosszul nem lett soha még senkise tőle, sőt ha beteg eszi, iógtön kap erőre.

(Folyt. köv.)

Augusztus

1

szombat este

A Kisebbségi Ujságírók kerti ünnepélye a Pacsirtamezőben

Tomboia értékes díjakkal grandiózus műsor, táncverseny

Rádió

Péntek, július 31. Bucuresti. Reggel 6.30: Ritmikus reggeli torna, utána hírek. Majd hanglemezek és háztartási tanácsadó. Délben 1.30: Kulturális és sportközlemények. Délben 1.40: Hanglemezek. 2.15: Hírek. 2.30: Szórakoztató-zene hanglemezek. 3: Hírek. Este 7.3: A rádiószalózenekar hangversenye. 8: Az ideai buzatermés. Andronescu előadása. 8.20: Modern zene kézzongorán. 8.55: Ralea Mihai tanár előadása. 9.10: Gounod: Faust című operájának közvetítése. 9.35: Időszéri anyag. 10.10: Hírek. 11.5: Sportközlemények. 11.50: Hírek francia és német nyelven a külföldi rádióhallgatók részére. 11.55: Hírek a belföldi rádióhallgatók számára. Budapest. 7.45: Torna. 10.30: Hírek. 11: Requiem Liszt Ferenc halálának ötvenedik évfordulóján. 1.5: Hegedűhangverseny. 1.40: Hírek. 2: Zenekari hangver-

seny. 3.40: Hírek. 5.15: Előadás. 5.45: Hírek. 6: Hanglemezek. 6.25: Kowách Ernő régi magyar költőkből ad elő. 6.50: Hanglemezek. 8.50: Sportközlemények. 9.5: Szalózenekar. 9.15: Előadás a szegedi szabadtéri játékokról. 9.30: Cigányzene. 10.30: Zongorahangverseny. 11.10: Hírek. 11.30: Liszt-emlékhangverseny. 12.10: Közvetítés a ferencendi kolostorból, majd harangzó. 1.5: Hírek. Budapest II. Este 8.45: Révész Béla elbeszélései. 9.40: Hírek. 10.5: Hanglemezek. Bécs. Délután 6.30: Zongorahangverseny. Este 9: A burgenlandi tartományfőnökség emlékünnepe Doborjánban, Liszt ötvenedik halotti napján. Berlin. A pusztai csárdában. Lemezek hegedű- és zongoraszólóval. Deutschlandsender. Este 7: Az olimpiai stafétafutás elérte Drezdát. Ünnepség a Zwingerből. Utána szórakoztató-zene. 9.10: Nagy Wagner-est. Kassa. Délután 6.40: Magyar népdalok cimbalmon. Pozsony. Este 7: Albrecht S. előadása Liszt Ferenc életéről és

műveiből. Utána Liszt-művek. Róma. Este 9.40: Az elvált asszony című operett közvetítése. Varsó. Este 8.5: Verdi: Falstaff című operájának közvetítése Salzbúrgból. Szombat, augusztus 1. Bucuresti. Reggel 6.30: Ritmikus reggeli torna, utána hírek. Majd hanglemezek és háztartási tanácsadó. Délben 1.30: Kulturális és sportközlemények. 1.30: Szórakoztató-zene hanglemezek. 3: Hírek. Este 7.3: A chisinei nemzeti muzeum. Iov D. előadása. 7.20: Zenekari hangverseny. 8: Bacalogiu C. dr. egészségügyi előadása. 8.20: A zenekari hangverseny folytatása. 9.5: Patrascanu Emil mérnök előadása. 9.20: Tánczene. 10.30: Hírek és sportközlemények. 10.45: Zenekari hangverseny. 11.45: Hírek francia és német nyelven a külföldi rádióhallgatók részére. 11.55: Hírek a belföldi rádióhallgatók számára. Budapest. 7.45: Torna. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1.5: Zongorahangverseny. 1.40: Hírek. 2: Cigányzene. 3.40: Hírek. 4.50: Az

olimpiász ünnepélyes megnyitásának közvetítése Berlinből. 6.25: Rádiószalózenekar. 7.35: Zágon István vidám negyedórása. 7.45: Zémelek. 8.30: A rádió külügyi negyedórása. 9.10: Az Autón szerzett menasszo című vígjáték közvetítése. 10.50: Hírek. 11.10: A 24 tagú cigánygyerek zenekara megszólal. 12: Enekhangverseny. 12.30: Budapest II. Délután 6: A távolbalátás. 2. karius János előadása. 8: Gazdasági előadás. 9.15: Zenekari hangverseny. 10: Hírek. 11: Az Olimpiász ünnepélyes megnyitásának közvetítése Berlinből. Bécs. Délután 5: berlini olimpiai megnyitónappal közvetítést. Este 7: Citerazene. 11.10: Könnyűhanglemezek. Deutschlandsender. Délután 4.1: Hitler kivonul az olimpiai stadionba. 5: XI. olimpiai játékok megnyitónappal. Este 7: Ünnepi hangverseny. 9.10: Tarka zenekar. 9.45: Operaelőadás. Prága. Este 10: A svájci nemzeti ünnep közvetítése Beromünsterből.

Apróhirdetések

Oktatás

Pótvizsgára előkészítés

uj, bevált módszer alapján, francia, német, számtan és kereskedelmi tárgyakból. Cím: Jachan könyvkereskedés, I, Bánáti Bank-egyesület-palota (színház mellett). Telefon 17-85. (4397)

Pótvizsgák. Ielkiismeretesen előkészít vizsgaelőkészítésben nagy gyakorlattal bíró hölgy, elsősorban román nyelv és irodalom-ból, franciából, történelemből stb. Cím: I, Bulev. Regina Maria 3. II. em. 6 ajtó. Értekezni lehet minden délután 4-6 óra között Eddigi sikereit. garantálják az eredményt.

Uzina Electrică Comunală Timișoara

Nr. 6197

Licitație publică

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 5 Septembrie 1936, ora 16 se va ține în localul Primăriei Municipiului Timișoara, Biroul de licitații, situat în circ. I, Piața Libertății 1, etaj I, ușa 47, licitația publică pentru procurarea 915 buc. Contori electrici.

Licitație se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din legea contabilității publice, regulamentul Oficiului Central de licitații și normele publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație, vor face dovadă, că au firmă înscrisă, că nu se află în faliment și vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea furniturii oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu caietele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi dela ora 8 până la 13 în localul Uzinei Electrice Comonale Timișoara, Biroul administrativ din Circ. II., Piața Coronini Nr. 11.

Timișoara, 24 Iulie 1936.

Uzina Electrică Comunală Timișoara

Alkalmazás

Mindenes

aki a főzéshez ért, azonnal felvétetik. Cím: Str. Mircea Voda 3.

Állást keres

32 éves

erőteljes férfi, bármilyen munkát elvállal. Vendéglőben esetleg csapos, vagy háziüzemi teendőket is ellátná. Timisoara I, Str. Galati 4. Szabó Imrénél. (4412)

Kereskedőserőd

gyakorlattal, állást keres. Cimeket „Ügyes” jelígre a kiadóba kérek. (4471)

Pénzbeszédő

feltétlen megbízható, alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Becsület” jelígre a kiadóba kérek. (4472)

Raktárnok

vagy ehhez hasonló állást keresek. Bővebbet a kiadóba. (4473)

Vadás

1 szobás

fürdőszobás lakást, szeptember 1-re keresek. Cimeket „Házaspár” jelígre a kiadóba kérek. (4474)

2 szobás

fürdőszobás, előszobás lakás a IV-ik kerület elején, kerestetik. Cimeket kérek a kiadóba leadni. (4475)

Kiadó

azonnalra 2 szobás udvari, modern lakás. Str. E. Radulescu 10. (4504)

3 szobás lakás

szép és nyugodt felvétel, augusztus 1-re jutányosan kiadó. Schneider, III, Calea Sagului 45. (5-ös villanyos) Ugyanott házhelyek kiadók. (4512)

Két szobás

modern villalakás kiadó. III., Bulev. Mihai Viteazul 15. (4426)

Modern

kétszobás lakás, kiadó. Harmadik kerület központjában, park és virágkertek. Piata Crucii 2. (4519)

Butorozott szoba

külön bejárattal, kiadó. Elisabetin, Str. Fel-dioara 14. (4505)

2-szobás lakás

fürdőszobával és konyhával, az első kerület központjában, kiadó. Str. Marasesti 14, I. em. háztulajdonosnál, telefon 323. (4524)

Adás-vétel

Előszoba

garderobszekrény, megvételre kerestetik. Cimeket kérem „Vétel” jelígre a kiadóba leadni. (4469)

Modern háló

használtat, de jó karban lévő, megvételre keresek. Cimeket kérek ármegjelöléssel a kiadóba „Jókarban lévő” jelígre leadni. (4476)

Jég szekrény

2 ajtós, háztartás részére, javítható állapotban, igen olcsón eladó. Megtekinthető délután 5 óráig. IV., Ion Bratianu-utca 29 sz. II. em. 2. ajtó. (4386)

Olcsón eladó

egy komplett ónémet ebédlő, II., Petru Tegle 2, II. em. Radocsay. Megtekinthető 1-3 óra között. (4518)

Magyar könyvujdonságok!

A Deli Hírlap előfizetőinek kedvezmény!

- Aszlányi: Előszó a házassághoz
- Barabás: Gazdátlan asszony
- Falada: Repülő írrok
- Gulácsy: Förfeteg
- Halász: Öt világrész magyar vándorai
- Illyés: Pusták vége
- Kruif: Az éhség legyőzői
- Megyery: A szerelem a szerelmeseké
- Nagy: Budapest nagykováház
- Nagyiványi: Moszkvai lányok
- Somogyvári: És mégis élünk
- Szilárd: Szép vagy diákelet
- Szönyi: Telihold
- Vaszary: Vigyázz, ha jön a nő
- Zsolt: A dunaparti nő

Könyvnap áron kaphatók a

CULTURA

könyvkereskedésben

Timisoara IV., Bulev. Carol 16.

Telefon: 15-07

Szekreter

gyönyörű antik tarab, jutányosan kapható. Cím a kiadóban. (284)

Ebédlőasztal

ovális, jó karban lévő, eladó. Cím a kiadóban. (284)

Márkás festmények

nagyon olcsón eladók. Bővebbet a kiadóban. (284)

Prefectura Județului Timiș-Torontal

Serviciul economic

Nr. 18699/1936.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 18 August 1936, orele 10 a. m. se va ține în localul Prefecturii de Timiș-Torontal din orașul Timișoara, licitație publică pentru următoarele:

- Lucrările de reparare din interiorul edificiului prefecturii județului Timiș-Torontal, precum și înzestrarea cu divers mobilier a acestor prefecturi din Piața Unirii Nr. 1. Valoarea lucrărilor după deviz este de Lei 257.000.
- Nr. 6573/1836. Lucrările de înzestrarea caselor de ocrotire din comunele Buziaș și Ciocova de mobilier. Valoarea lucrărilor după deviz este de Lei 610.000.
- Nr. 17989/1936. Construirea unui tub de beton cu diametru de 1.0 m pe drumul jud. Timișoara-Lipova-Dorogș la Km. 18+300. Valoarea lucrărilor după deviz este de Lei 29.500.
- Nr. 17835/1936. Construirea unui tub de beton de 0.60 cm. pe drumul județului Timișoara-Lipova-Dorogș la Km. 31+704. Valoarea lucrărilor după deviz este de Lei 10.777.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88-110 inclusiv din legea contabilității publice, regulamentul O. C. L. și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4. Iunie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație vor depune pe lângă ofertă închise și sigilate și o garanție provizorie de 5 la sută din valoarea lucrării oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu devizul și caietele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi de lucru la Serviciul economic al Prefecturii.

Timișoara, la 28. Iulie 1936.

p. Prefect: Dr. Ionescu m. p.

p. Subprefect: Moise m. p.